

Ukelele voor dummies[®]

SPIEKBRIEF

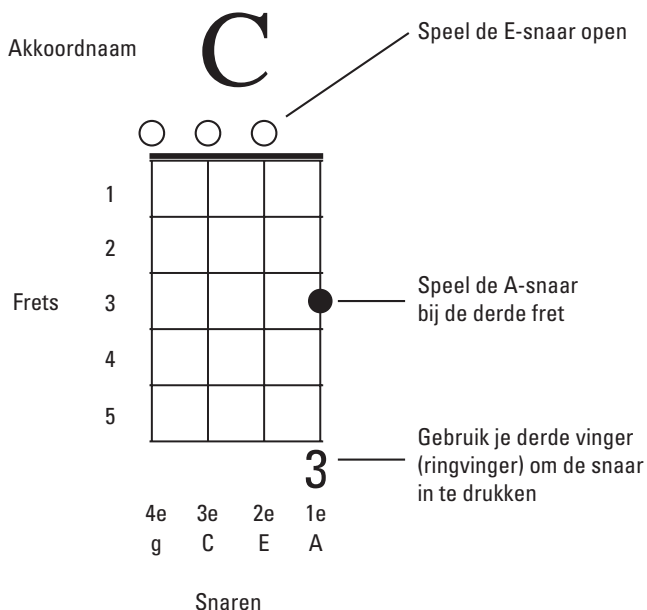
Om je in staat te stellen de muziek op de pagina te vertalen naar muziek die je op je ukelele speelt, helpen akkoorddiagrammen en tabulatuur (of 'tab') om je het leven gemakkelijker te maken. Deze spiekbrief legt deze handige hulpjes uit en geeft een selectie van de akkoorden die je waarschijnlijk zult gebruiken als je op je ukelele speelt.

Akkoorddiagrammen en tabnotatie voor de ukelele

Je hoeft geen muziek te kunnen lezen om ukelele te spelen. Akkoorddiagrammen en tabs stellen je in staat om te spelen door alleen maar naar de afbeeldingen te kijken.

Akkoorddiagrammen voor de ukelele

Het raster stelt de eerste vijf frets van de ukelele voor, alsof de ukelele rechtop staat. De naam van het akkoord staat bovenaan, de stippen geven aan waar je je vingers moet plaatsen en het getal onderaan geeft aan welke vinger je moet gebruiken.

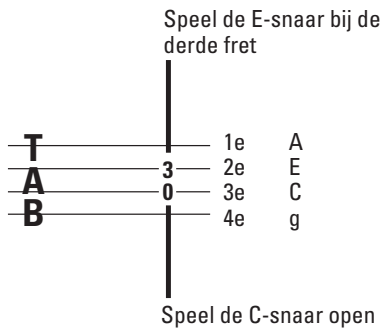

Ukelele voor dummies[®]

SPIEKBRIF

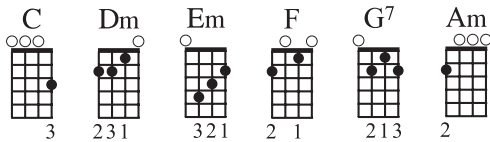
Ukeleletab

De vier lijnen stellen de snaren voor alsof de ukelele naar je toe is gericht: de g-snaar is onderaan en de A-snaar bovenaan. De getallen geven aan bij welke fret je moet spelen. Je leest van links naar rechts en je speelt de noten die boven elkaar staan tegelijkertijd.

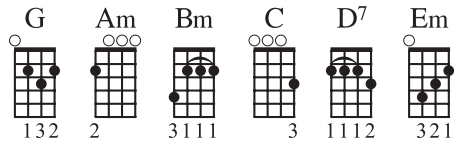

Akkoordenfamilies op de ukelele leren kennen

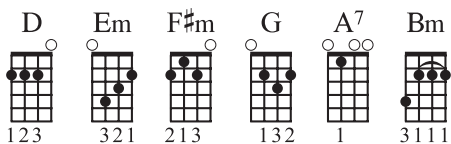
Akkoorden zijn blokjes noten die je tegelijk speelt en zijn ideaal als je begint met het leren spelen op je ukelele. Dit zijn de meest voorkomende ukeleleakkoorden, onderverdeeld in akkoordenfamilies.

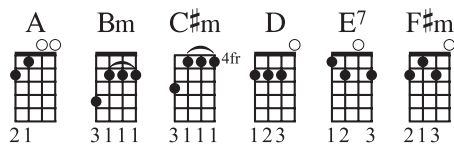
C-akkoordenfamilie

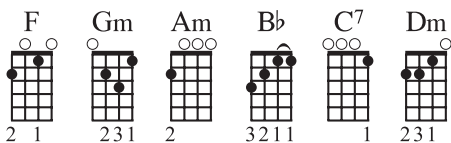
G-akkoordenfamilie

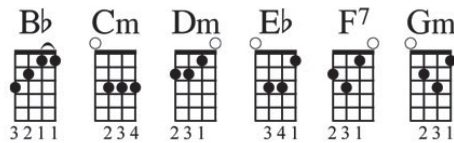
D-akkoordenfamilie

A-akkoordenfamilie

F-akkoordenfamilie

B-akkoordenfamilie

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: Aan de slag met je ukelele	5
HOOFDSTUK 1: De ukelele verkennen	7
HOOFDSTUK 2: Afstemmen op een geweldig geluid	21
HOOFDSTUK 3: Ontdek hoe je met je ukelele omgaat	31
Deel 2: Beginnen met akkoorden en strummen ..	41
HOOFDSTUK 4: Je eerste akkoorden en nummers spelen	43
HOOFDSTUK 5: Meer strumpatronen optrommelen	61
HOOFDSTUK 6: Kennismaken met de families van de akkoorden	79
Deel 3: Fingerpicking en afzonderlijke noten spelen	101
HOOFDSTUK 7: Werken met tabs en standaardnotatie	103
HOOFDSTUK 8: Patronen voor fingerpicking ontdekken	117
HOOFDSTUK 9: Melodieën en akkoorden combineren als je solo speelt ...	131
HOOFDSTUK 10: Enkele solotechnieken oppikken	141
Deel 4: Genres en stijlen ontdekken	157
HOOFDSTUK 11: Je ukelele laten rocken	159
HOOFDSTUK 12: De blues spelen om je op te beuren	167
HOOFDSTUK 13: 'Aloha': de Hawaïaanse stijl	183
HOOFDSTUK 14: Je ukelele jazzy laten klinken	191
HOOFDSTUK 15: De Jawaïaanse stijl	199
HOOFDSTUK 16: Klassieke meesterwerken voor de ukelele	205
HOOFDSTUK 17: Ukelele spelen tijdens de feestdagen	215
Deel 5: Je ukelele kopen en onderhouden	221
HOOFDSTUK 18: Je ukelele kopen: opties afwegen	223
HOOFDSTUK 19: Noodzakelijke toebehoren en accessoires	233
HOOFDSTUK 20: Snaren vervangen en je ukelele onderhouden en aanpassen	241
Deel 6: Het deel van de tientallen	251
HOOFDSTUK 21: Tien beroemde ukelelespelers	253
HOOFDSTUK 22: Tien manieren om betrokken te raken bij de ukelelescene	261
HOOFDSTUK 23: Tien (of zo) tips om je spel te verbeteren	267
HOOFDSTUK 24: De tien beste ukeleleakkoorden	273

**Aan de slag
met je ukelele**

IN DIT DEEL . . .

Geef je je ukelelespel een vliegende start met alle achtergrondinformatie die je nodig hebt.

Leer je termen en begrippen kennen over ukelelespelen.

Bepaal je de stemming van je ukelele.

Ontdek je hoe je je handen moet positioneren om te gaan spelen.

Het waarderen van de voordelen van de ukelele

Kijken naar verschillende afmetingen

De ukelele leren kennen

Ontdekken wat je kunt spelen op de ukelele

Hoofdstuk 1

De ukelele verkennen

Ukelevirtuoos Jake Shimabukuro zegt iets dat veel ukelelespelers bekend in de oren klinkt: 'Een van de dingen die ik leuk vind aan ukelelespeler zijn, is dat waar ik ook in de wereld ga spelen, het publiek zulke lage verwachtingen heeft.' En dat is ook zo. Veel mensen zien de ukelele als een stuk speelgoed en zijn zich niet bewust van de geweldige muziek die je ermee kunt maken. Mensen zijn vaak stomverbaasd dat je überhaupt echte muziek kunt maken op een ukelele. Maar de ukelele is wel degelijk een echt instrument met een rijke muzikale geschiedenis, en is heel goed in staat om van alles te produceren, van lichte melodieën tot opzweepend strummen.

In dit hoofdstuk lees je waarom de ukelele zo'n fantastisch instrument is en welke muziekstijlen je erop kunt spelen. Ik hoop dat je je laat inspireren om geweldige muziek te maken met je nieuwe beste vriend!

De voordelen van de ukelele

Waarom zou je ukelele willen spelen als je ook een ander exotisch instrument kunt bespelen, zoals een saz, shenai of baroktrombone? Nou, zoals je hier zult zien, kun je bepaalde dingen uit een ukelele halen die je met andere instrumenten gewoonweg niet voor elkaar krijgt.

Gek zijn op het geluid

De beste reden om de ukelele op te pakken is het boeiende, unieke geluid. Of het nu een zangerig Hawaïaans liedje is of onstuimig jazzy gestrum, geen enkel ander instrument klinkt als de ukelele.

BELANGRIJK

De ongewone rangschikking van de snaren geeft je closeharmonyakkoorden en harpachtige tonen die gewoonweg niet beschikbaar zijn op de meeste snaarinstrumenten met frets.

Deel uitmaken van een levendige gemeenschap

Ukelelespelers vormen een speciale gemeenschap, een die je zelden vindt bij andere instrumenten. Het is lastig om een groep basgitaristen bij elkaar te krijgen om een basgitaarorkest te vormen, maar over de hele wereld komen regelmatig groepen ukelelespelers bij elkaar om samen muziek te maken.

Maak je geen zorgen dat je te oud of te jong bent om je bij de ukelelecommunity aan te sluiten. De meeste ukelelegroepen hebben leden die variëren in leeftijd van tieners tot gepensioneerden en met een evenwichtige man-vrouwverdeling. De meeste groepen verwelkomen beginners en sommige grotere hebben een speciale groep voor beginners. Je krijgt er een warm welkom, ongeacht wie je bent.

TIP

Als je wilt begeven in het ukelelewereidje, ga dan naar hoofdstuk 22.

Het praktische karakter van de ukelele waarden

Ik woon in een kleine flat. Er is niet eens ruimte om je fatsoenlijk te keren. Dus komt het goed uit dat ik de ukelele bespeel in plaats van een kerkorgel. Door de kleine afmetingen van de ukelele is het een favoriet instrument onder reizigers.

BELANGRIJK

En vergeet ook de prijs niet. Ukeleles zijn relatief goedkoop en je hebt al een fatsoenlijke beginnersukelele voor ongeveer 50 euro. Zie hoofdstuk 18 voor advies over het kopen van een ukelele, hoofdstuk 19 voor het aanschaffen van accessoires en hoofdstuk 20 voor het onderhoud van je kostbare bezit.

DE OORSPRONG VAN HET WOORD UKELELE

TECHNISCHE
INFO

Ukelele is een Hawaïaans woord. Hoe de ukelele precies zijn naam kreeg, is verloren gegaan in de nevelen van de tijd, maar dit betekent niet dat mensen geen interessante gissingen hebben gedaan. In het Hawaïaans betekent uku vlooien en lele springen, en dus is de meest voorkomende verklaring dat het de 'springende vlo' werd genoemd vanwege de beweging van de vingers van de speler.

Een andere overtuigende verklaring is dat de naam is ontstaan uit een traditioneel Hawaïaans instrument genaamd de *ukeke*. Maar mijn favoriet is de suggestie van koningin Lili'oukalani, die ukelele vertaalde als 'geschenk dat van ver komt'.

Ik wed dat de ukelele waarschijnlijk het meest verkeerd gespeelde muziekinstrument überhaupt is. Zelfs de Engelse dichter Rupert Brooke (in zijn gedicht 'Waikiki') lukte het niet; hij kwam op de proppen met 'eukaleli'.

De algemeen geaccepteerde spelling, en ook de spelling in dit boek, is ukelele, wat ook de spelling is in de meeste woordenboeken. Maar de ware Hawaïaanse spelling is 'ukelele, met een 'okina' (de apostrof) aan het begin. De versie zonder de okina is perfect aanvaardbaar, maar veel mensen gebruiken die graag om respect te tonen voor de Hawaïaanse wortels van de ukelele.

Ook de Hawaïaanse uitspraak is anders (oo-koo-lay-lay) dan we gewend zijn. Als je echter zeker wilt weten dat mensen begrijpen waar je het over hebt, kun je het beste de doorsnee-uitspraak gebruiken.

Snel aan de slag gaan

Heb je ooit iemand bezig gehoord die net begonnen was met de viool? Dat klinkt niet bepaald prettig. Je moet heel veel oefenen voordat je een muzikaal geluid kunt ontlokken aan een viool.

BELANGRIJK

Met de ukelele is dat anders. Met een beetje kennis en wat oefening kun je binnen een paar minuten al een redelijk geluid voortbrengen op de ukelele. Als je slechts twee akkoorden (C en F, zoals beschreven in hoofdstuk 4) onder de knie hebt, kun je al je eerste deuntje spelen. Zo'n snelle start is zeer bemoedigend en een grote motivator om je aan het oefenen te houden.

Genieten van een langetermijnuitdaging

Als je langer dan 5 minuten op internet bent, kom je ongetwijfeld een opzichtige advertentie tegen die je voorhoudt: 'Je kunt moeiteloos RIJK WORDEN/AFVALLEN in slechts 5 dagen. Het kost je maar € 99.' Zo kun je ook

mensen tegenkomen die je vertellen dat het leren bespelen van de ukelele gemakkelijk is, zodat ze je iets kunnen verkopen. Geloof die mensen niet.

Hoewel het begin gemakkelijk en bevredigend is, houd ik van de ukelele omdat het zo'n uitdaging is om echt goed te spelen. De ukelele heeft gewoonweg zoveel minder om het lijf dan de meeste instrumenten (minder snaren, minder frets, minder omvang) dat deze beperkingen je dwingen om creatief te zijn met ritmes en harmonieën. Daarom kun je op ideeën komen die je nooit zou hebben op een ander instrument.

Samengaan met andere instrumenten

Als je het leuk vindt om samen met andere mensen te spelen, zul je blij zijn om te horen dat de ukelele uitstekend dienst kan doen als onderdeel van een ensemble. Spelen met andere snaarinstrumenten zoals gitaren vergroot het bereik van de noten en voegt een andere toon toe aan het geheel, maar het scala aan instrumenten waarmee de ukelele goed samengaat is veel breder dan dat. In de jaren dertig van de vorige eeuw was het bijvoorbeeld gebruikelijk voor mensen als Johnny Marvin en Ukulele Ike om ukelele te spelen met orkestrale ondersteuning. Meer recentelijk hebben bands met groot effect de ukelele gecombineerd en gecontrasteerd met het pittige geluid van koperblazers (luister naar de indieband Beirut of de jazzy Snake Suspending voor hoe effectief deze combinatie is).

De interesse van kinderen wekken

Kinderen hebben echt iets met de ukelele. Met de frets die dicht bij elkaar zijn geplaatst en snaren die de vingers ontzien, is het voor hen een geweldig instrument. Ze bouwen er een sterke muzikale basis mee op voor elk instrument dat ze daarna willen gaan proberen.

Grootheden van de rockgitaar die als kinderen de ukelele bespeelden, zijn onder meer Jimi Hendrix, Brian May (Queen), Pete Townshend (The Who) en surfrocker Dick Dale.

De afmetingen van de ukelele

In tegenstelling tot de meeste andere instrumenten in de gitaarfamilie kennen ukeleles verschillende afmetingen. De drie reguliere maten zijn *sopraan*, *concert* en *tenor*. Alle drie de maten hebben echter precies dezelfde stemming, dus als je hebt geleerd om er op één te spelen, kun je ze allemaal spelen!

Naast deze drie typen kun je ook een *baritonukelele* kopen, wat iets compleet anders is: deze is groter en anders gestemd, lager dan de andere

typen (hetzelfde als de bovenste vier snaren van een gitaar). Daarom moet je een hele andere set van akkoorden en noten gebruiken en zijn je vaardigheden niet overdraagbaar op de andere drie typen.

PAS OP

Om deze redenen is een bariton niet de beste ukelele om mee te beginnen. Als je een baritonukelele wilt leren spelen, heb je daar een speciaal baritonboek voor nodig, want ik behandel dat niet in dit boek.

Sopraan, concert en tenor

De grootte van een ukelele wordt bepaald door de lengte van de *mensuur*, dat is het deel van de snaar dat je bespeelt (tussen de topkam en de brug; zie de volgende paragraaf voor beschrijvingen van deze onderdelen). Hier is een overzicht:

- » **Sopraan.** De sopraanukelele is de kleinste ukelele, soms ook wel de standaardmaat genoemd. Oorspronkelijk waren alle ukeleles sopranen, en deze maat is waar de meeste mensen aan denken bij ukeleles. De sopraan is een hele geschikte grootte voor mensen die veel akkoorden willen spelen en op zoek zijn naar het traditionele ukelelegeluid.
- » **Concert.** De concertukelele is de gulden middenweg: niet te groot, niet te klein. Je krijgt het typische ukelelegeluid, maar met een beetje extra ruimte op de toets.
- » **Tenor.** De tenorukelele is de grootste van de standaardukeleles, met een langere hals die het mogelijk maakt om verfijnder te spelen (of voor meer wilde aanstellerij). De grotere kast kan een voller, meer gitaarachtig geluid geven.

Bepalen welke ukelele het beste is voor jou

De meeste mensen vinden dat de sopraan het beste is om mee te beginnen. Je hoeft niet te rekken om de akkoordvormen te maken, sopranen zijn goedkoop en gemakkelijk te vinden, en ze klinken geweldig als je er eenvoudige akkoorden op strumt.

Maar of je nu begint met een sopraan, concert of tenor, je kunt eenvoudig je vaardigheden ertussen uitwisselen.

Wat je eerste instrument ook is, je zou zomaar kunnen eindigen met een hele verzameling ukeleles. De term voor deze fascinerende 'verslaving' is het *ukelele aankoop syndroom* (UAS).

Een anatomische les over de ukelele

Ukeleles hebben meestal de vorm van een kleine gitaar, maar ook andere vormen komen geregeld voor (de ananasvorm is populair). De vorm van de ukelele maakt meestal weinig uit voor het geluid, maar sommige vormen, zoals de Flying V, zijn moeilijker te bespelen.

Vermijd het kopen van een van de merkwaardigere ukelelevormen als je eerste ukelele. Wat je ook doet, blijf uit de buurt van Flying V-vormige ukeleles. Ik kreeg een van deze instrumenten cadeau en had de grootste moeite om te blijven glimlachen omdat het ding me in de dij en onderarm stak.

Andere vormen om voor op te passen zijn driehoekige ukeleles en elektrische ukeleles in de vorm van een cricketbat.

In figuur 1.1 zie je de verschillende delen van de ukelele. De twee onderdelen die geluid produceren, zijn:

» **Klankkast.** De klankkast is het belangrijkste onderdeel en de plaats waar het geluid wordt geproduceerd. Het soort hout waar dit gedeelte van is gemaakt, bepaalt hoe de ukelele klinkt. De populairste houtsoorten voor de klankkast zijn mahonie en koa (een Hawaïaanse houtsoort).

De klankkast is verdeeld in drie hoofdonderdelen: het bovenblad of klankblad (de voorkant van de ukelele), de achterkant en de zijkanten. Het bovenblad is het belangrijkste onderdeel (daarom zie je vaak ukeleles met dure houtsoorten voor de voorkant en goedkoper hout, of zelfs plastic, voor de achterkant en de zijkanten).

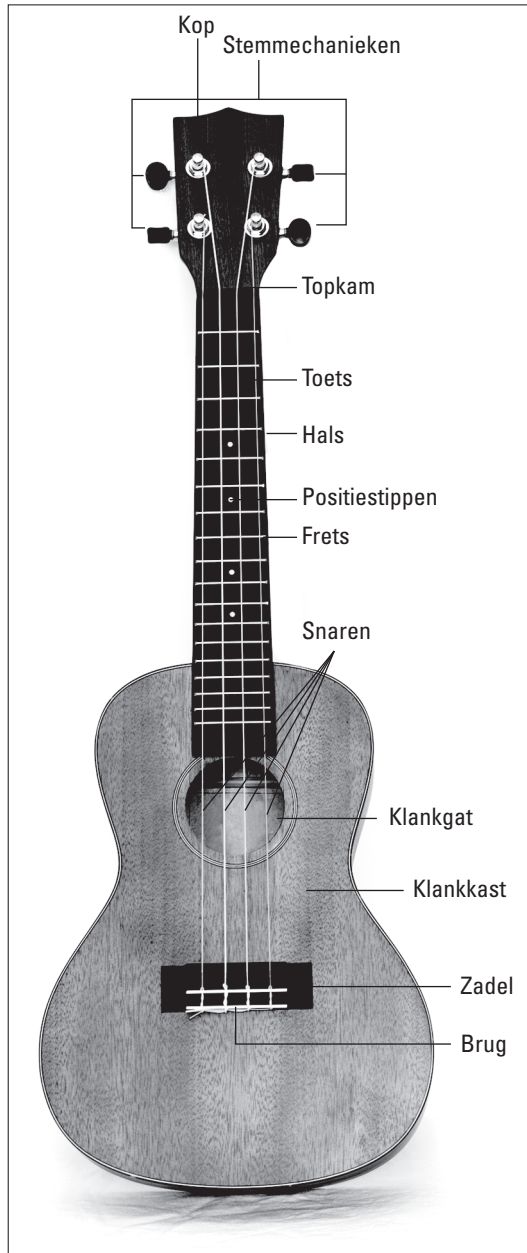
De aan de ukelele verwante *banjolele* (ook wel ukelelebanjo of banjuke genoemd) heeft een banjoachtige in plaats van een houten klankkast, hoewel je het instrument gewoon bespeelt als een houten ukelele. Het verschil zit in het geluid dat ze produceren. Ze zijn veel luider en hebben het metalige geluid van een banjo.

» **Snaren.** Oorspronkelijk werden ukelelesnaren gemaakt van kattendarm en nylon. Tegenwoordig worden ze echter gemaakt van synthetische vezels (met lelijke namen zoals fluorocarbon en nylgut) die de beste eigenschappen combineren van kattendarm en nylon.

In tegenstelling tot de meeste snaarinstrumenten gaan ukelelesnaren niet van dik naar dunner (vanaf je hoofd gezien). Dit verwarde mij toen ik voor het eerst een ukelele kreeg: ik dacht dat iemand het fout had gedaan en veranderde de volgorde van de snaren. Geen bijster slimme actie.

TIP

FIGUUR 1.1:
De onderdelen
van een typische
ukelele.

De overige onderdelen van de ukelele zijn:

- » **Brug.** De brug (of brugkam) is bevestigd aan de voorkant van de ukelele en houdt de snaren aan die kant vast. Er bestaan twee hoofdtypen bruggen: een waarbij je de snaren vastbindt aan de brug en een waarbij je een knoop legt in het uiteinde van de snaar en deze door een spleet rijgt.

- » **Zadel.** Het zadel is het dunne, meestal witte, dwarsbalkje dat omhoogsteekt uit de brug. De snaren rusten boven op het zadel en vormen hier het ene uiteinde van de snaren die je bespeelt.
- » **Klankgat.** Dit ronde gat aan de voorkant van je ukelele laat het geluid weerklinken. Het klankgat wordt meestal onder de snaren geplaatst, maar niet altijd. De plaatsing van het klankgat heeft geen grote invloed op het geluid.
- » **Hals.** De hals is het lange stuk dat uit de klankkast steekt. Ukelelehalzen zijn lichter en zwakker dan bij vergelijkbare instrumenten, zoals gitaren en mandolines, omdat ze ontworpen zijn voor nylon snaren. Dus laat je niet verleiden om stalen gitaarsnaren op je ukelele te zetten; je ukelele zal zijn nek breken.
- » **Toets.** De toets is de strook hout die langs de hals loopt net achter de snaren. Als je op je ukelele speelt, druk je de snaren tegen de toets om noten te produceren. De meeste toetsen zijn gemaakt van rozenhout.
- » **Frets.** De frets zijn stroken metaal die horizontaal over de toets lopen. Ze markeren de verschillende toonhoogten van de noten. Hoe hoger op de toets (waarmee we bedoelen: hoe dichterbij de klankkast!), hoe hoger de noot.
- » **Positiestippen.** Positiestippen zijn de stippen op de toets. Ze maken het gemakkelijker om te zien welke fret zich verderop op de hals bevindt. Ukeleles hebben positiestippen op de 5e, 7e en 10e fret (en ook op de 12e en 15e als de toets zover reikt).

TIP

Deze verdeling kan een beetje verwarrend zijn voor gitaristen die een ukelele ter hand nemen, omdat gitaren een stip hebben bij de 9e fret in plaats van de 10e.

- » **Topkam.** De topkam (in het Engels de nut genoemd) markeert bovenaan het einde van de toets. De snaren rusten erop bij hun overgang van de toets naar de kop. De topkam vormt het andere uiteinde van de snaren die je bespeelt.
- » **Kop.** De kop is gelegen aan het einde van de toets en is bedoeld voor de stemmechanieken. Maar zijn belangrijkste functie is als logoruimte voor de ukelelebouwer.
- » **Stemmechanieken.** De stemmechanieken zijn bevestigd aan de kop en houden de snaren van de ukelele vast. Je verandert de stemming van je snaren door eraan te draaien. Er zijn twee soorten stemmechanieken:

- *Frictiemechaniek.* Traditioneel hebben ukeleles eenvoudige frictiepenen, die uitsteken achter de kop van de ukelele.

Als je ukelele frictiemechanieken heeft, moet je misschien de schroeven vaster zetten waarmee ze aan de kop vastzitten. Als je ukelele

TECHNISCHE
INFO

TIP

ontstemd raakt zodra je gestemd hebt, controleer dan de schroeven. Als je ze ziet dat ze loszitten, draai de schroeven dan aan.

- **Tandwielmechaniek.** Veel ukeleles hebben tandwielmechanieken (zoals weergegeven in figuur 1.2), die uitsteken vanaf de zijkant van de kop zoals oren (denk aan de mechanieken op gitaren).

Tandwielmechanieken maken fijnafstelling gemakkelijker en helpen je ukelele om de stemming langer vast te houden. Dus tenzij je ukelele beschikt over hoogwaardige frictiemechanieken, kun je er beter een kopen met tandwielmechanieken.

FIGUUR 1.2:
Tandwiel-
mechanieken.

Een ervaren ukelelespeler worden

De ukelele heeft een ontwikkeling doorgemaakt van een lokaal niche-instrument tot wereldwijd fenomeen. Deze reis, en de manieren waarop verschillende landen en culturen de ukelele hebben omarmd, onthult de ontwikkeling van het instrument. Ze wijst jou op de verschillende vaardigheden die je moet proberen onder de knie te krijgen terwijl je je een weg baant door *Ukelele voor Dummies*.

Meestrummen met de hula in Hawaï

De eerste techniek die je ontdekt als je met je ukelele aan de slag gaat, is *strummen* (slagjes maken; zie de hoofdstukken 4 tot en met 6). Oorspronkelijk werd op de ukelele gestrumd om het traditionele Hawaïaanse hula-dansen te begeleiden. *Hula* is een zeer tedere, vredige dansvorm. Zoals je zou verwachten, wordt de ukelele op een zangerige manier bespeeld bij het begeleiden van hula, die perfect past bij het geluid van de ukelele.

Deze stijl roept het gevoel op van het relaxte leven op een Hawaïaans eiland, en je kunt de invloed ervan horen in moderne liedjes die dat gevoel weer proberen op te roepen.

TIP

Ga naar hoofdstuk 13 als je wilt spelen in de Hawaïaanse stijl.

TECHNISCHE
INFO

DE UITVINDING VAN DE UKELELE

De ukelele is niet een puur Hawaïaans instrument, maar heeft echt internationale wortels. Toen de ukelele tegen het einde van de 19e eeuw werd uitgevonden, was Hawaï een mix van vele nationaliteiten: Britten, Europeanen, Amerikanen, Chinezen en Japanners waren allemaal goed vertegenwoordigd op de eilanden. De macht was nog steeds in handen van de inheemse Hawaïaanse monarchie, maar koning David Kalakaua vocht tegen steeds sterker wordende buitenlandse belangen.

Madeira, een klein eiland in de Atlantische Oceaan dat tot Portugal behoort, was een van de plaatsen vanwaar immigranten als arbeiders naar Hawaï werden verscheept. In 1879 voer een schip genaamd de *Ravenscrag* van Madeira naar Hawaï, met aan boord drie meubelmakers die de eerste ukeleles zouden gaan bouwen: Manuel Nunes, Augusto Dias en Jose do Esperito Santo. Deze mannen hadden twee instrumenten bij zich die de ontwikkeling van de ukelele zouden beïnvloeden: de *machete* (of *braguinha*) en de *rajão*. De machete was een klein, viersnarig instrument en de *rajão* had een stemming die vergelijkbaar is met die van de ukelele. Toen ze hun nieuwe instrument ontwikkelden, namen de makers de zeer belangrijke beslissing om het te bouwen van koahout, dat inheems is in Hawaï. Dit hout is een zeer belangrijk koninklijk symbool voor de Hawaïanen en een integraal onderdeel van de Hawaïaanse identiteit.

Als onderdeel van zijn inspanningen om deze Hawaïaanse identiteit en cultuur te versterken en de monarchie te beschermen, verwelkomde koning David Kalakaua de ukelele met groot enthousiasme. Dankzij die koninklijke begunstiging werd het instrument al snel ingebed in de Hawaïaanse cultuur. Zozeer zelfs dat het bijna onmogelijk is om aan Hawaïaanse muziek te denken zonder de ukelele.

Swingen en tokkelen in de VS

Als je het strummen onder de knie hebt, kun je verdergaan met het *plukken* (tokkelen of *fingerpicking*) van afzonderlijke noten en solospelen (je vindt deze vaardigheden in de hoofdstukken 7 tot 10), net zoals de vroege ukelelespelers dat deden. Op deze manier introduceerden die spelers de ukelele

in nieuwe muziekgenres en nieuwe landen, met name de VS. Daar bleek de ukelele populair onder studenten en werd hij geassocieerd met de hippe, jonge gasten die hem gebruikten om vroege jazznummers mee te spelen.

Met slechts vier snaren om mee te spelen, smeekt de ukelele om gebruikt te worden voor het spelen van de interessante akkoorden en ritmes van de jazz. De ukelele reageert fantastisch op snel spelen en complexe ritmes, waardoor hij bij uitstek geschikt is voor het begeleiden van jazz.

Je kunt enkele van die nummers zelf uitproberen in hoofdstuk 14.

Rock-'n-roll en blues

In je eigen zoektocht naar muziek om te spelen zijn rock, blues en punk misschien niet de eerste stijlen die bij je opkomen, maar ze zijn een vruchtbare voedingsbodem voor ukelelespelers.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw steunde de Amerikaan Arthur Godfrey, een toenmalige tv-ster, een nieuwe ontwikkeling: de plastic ukelele. Dit maakte de ukelele goedkoper en ook gemakkelijker om te leren omdat Godfrey lessen gaf op tv. Deze toenemende populariteit hielp de ukelele verspreiden naar andere genres. Een bluesmuzikant genaamd Rabbit Muse begon bijvoorbeeld de ukelele te gebruiken om muziekstijlen te produceren die nog nooit eerder op de ukelele waren gehoord. Mensen gingen toen de ukelele gebruiken voor het spelen van akkoordprogressies uit de beroemde twaalfmatenblues tot uptempo countryblues en als solo-instrument voor het spelen van de hoofdlijn in bluesnummers.

Hoofdstuk 12 gaat over blues op de ukelele als je een voorbeeld wilt nemen aan Rabbit Muse.

In de jaren vijftig ontstond uit de blues de rock-'n-roll, wat op zijn beurt weer leidde tot rock en punk. Hoewel de ukelele rond deze tijd aan populariteit inboette (de enige beroemde ukelelespeler van de jaren zestig was Tiny Tim, die het instrument gebruikte als onderdeel van zijn jockeyact en oude jazznummers nieuw leven inblies zoals 'Tiptoe Through the Tulips'), bleken enkele zeer beroemde muzikanten ukelelefans. Paul McCartney, John Lennon en George Harrison speelden allemaal ukelele. Harrison, Brian May (Queen) en Pete Townshend (The Who) speelden allemaal ukelele op nummers die in de jaren zeventig werden uitgebracht.

Met zo'n geschiedenis van rockgoden die allemaal je nieuwe favoriete instrument bespelen, moet je wel wat terugdoen en enkele rocknummers op je ukelele uitproberen. Het maakt niet uit hoe luid, vervormd en ongelukkig een liedje klinkt, als het een goed liedje is, laat het zich altijd goed

overdragen naar de ukelele. Zodra je een paar rocktrucs hebt geleerd, ben je in staat om rocknummers aan te passen aan de ukelele en zie je zelf hoe dat uitpakt.

TIP

Je kunt deze rockhelden nabootsen met de rocktips voor ukelele in hoofdstuk 11.

Diversificatie in steeds meer stijlen

Als jazz, rock en blues niet je ding zijn, overweeg dan om je net wat verder uit te gooien voor inspiratie. Ooit gehoord van Jawaïaanse muziek? Nee? Nou, lees dan verder.

De ukelele beleefde een heropleving in de jaren negentig, net toen de Hawaïaanse muziek werd verjongd en beïnvloed door de reggaemuziek van Jamaica; het resulterende genre heet *Jawaïaans*. De Jawaïaanse stijl nam de traditionele Hawaïaanse stijl en voorzag die van reggaestrumpatronen en akkoordprogressies. Het spelen van reggae op de ukelele geeft je meteen deze mix van Jamaicaanse en Hawaïaanse klanken, waardoor het het perfecte instrument is voor deze stijl. Israel Kamaka'wiwoles cover van 'Over the Rainbow' in Jawaïaanse stijl werd een enorme hit en is gebruikt in een eindeloze reeks films, tv-programma's en advertenties.

TIP

Zie hoofdstuk 15 voor enkele reggaemoves op de ukelele.

Aangezien je wijselijk *Ukelele voor Dummies* hebt aangeschaft, ben je onderdeel van de huidige heropleving die zich uitstrekt tot in de 21e eeuw en misschien wel de uitgebreidste heropleving van allemaal is. Je kunt je tegenwoordig maar moeilijk een muziekgenre voorstellen dat onaangeroerd is gebleven door de ukelele; zelfs de traditionele Proms-reeks van klassieke muziekconcerten in Engeland heeft een uitverkocht optreden meegemaakt van het Ukulele Orchestra of Great Britain (hoofdstuk 16 gaat over het spelen van klassieke stukken op de ukelele).

Als klassieke muziek je aanspreekt, dan zul je verbaasd zijn dat je veel klassieke stukken kunt bewerken voor de ukelele. Met name in het klassieke gitaarrepertoire kun je klassieke stukken voor ukelele vinden. Omdat de twee instrumenten vergelijkbaar zijn, kun je vaak effectief stukken overzetten van het ene naar het andere. Maar zelfs grote orkestrale werken kunnen op ukelele worden uitgevoerd. De oude meestercomponisten hebben geweldige melodieën geschreven die nog steeds effectief zijn wanneer ze zonder opsmuk op een ukelele worden gespeeld.

Vandaag de dag kan de ukelele echt een wereldwijd bespeeld en gewaardeerd instrument worden genoemd. Je kunt elk denkbaar genre en elke

denkbare muziekstijl op de ukelele spelen. Je komt de ukelele zelfs tegen in de hitlijsten, van hiphopartieste Janelle Monae tot indiebands zoals Twenty One Pilots en popster Billie Eilish.

Lees dus verder en zorg dat je erbij hoort!